

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

Jeg vet ikke hvordan dine barndom hørtes ut, men min hørtes i hvert fall sånn her ut.
Det er bare noe med den banjo-krimperinga som bare er skikkelig nostalgisk for meg.
15-årig godt siden Love Story første gang runger i mitt tidssett,
og i mellomtiden har Taylor Swift smelt ut hits på hits.
I dag er hun en som nesten alle snakker om.
Enten man snakker om hvilken kjole hun har på seg på konserten, eller hvem hun deiter fortidig av.
Hvorfor er det sånn at hele verden er så opptatt av Taylor Swift?
Og hvor mye av det hun viser av seg selv er egentlig ekte.
Du hører på forklart fra fint posten, en podcast jeg forklagerer en nyhet i hver episode.
I dag om hvordan Taylor Swift igjen og igjen slåss om titelen Verdens Mester i kjendis.
Jeg heter Jenny Føleland, og i dag er det mandag 9 oktober.
I denne episodeen har vi med oss popperåde-programleder og Swiftie, Sanne Hansson Lir.
Det her er Taylor Swift, All Too Well, Taylor's Version, 10-minute Version.
Det er mye sang for penger for det første.
Det er jo 10 minutter med Taylor Swift, som er på sitt låtskrive med si beste, mener jeg.
Og så er den på en måte at det som også Taylor Swift har blitt veldig kjent for,
det er en fruktlig god bridge i denne sangen her.
I Aftenposten-podkasten Popperåde snakker dere om Taylor Swift i nesten hver episode.
Det er jo helt natur at dere gjør det, for dere snakker jo om popkultur,
men vi forklart er jo en nyhetspodkast.
Hva er det som øyret at du har hoppet fra Popperåde-studio inn i forklartstudio for å snakke om Taylor Swift?
Det er jo fordi Taylor Swift som fenomen er umulig å komme seg under.
Hun er i nyheten helt rydden for et eller andet jeg har gjort,
og den er det direkte påvirkinga på amerikansk økonomi som hele turnéene har hatt,
eller bare hva hun gjør, hvilke fotball kan prøve å gå opp og hvordan hennes låtskrivning og musikk har påvirket amerikansk kultur.
Hun er den kvinnen som har flest nummer én album i historien,
og akkurat nå er hun i ferd med å ta verdensrekorden med over en miljarder dollar i turnéinntekter.
For turnéen Eras Tour raser rundt i USA nå for tiden,
og over nyttår så kommer hun hit til Europa.
Og da de bilettene ble sluppet, gikk folk litt avskaffte.
Det var jo fullstendig kaos, og akkurat som det hadde vært downslappet i bilettene i USA,
så satt det folk teamvis i køer på internet med koder som de måtte få på foran,
for å knappe til seg de bilettene som var i spill.
Det var som et spill. Jeg satt klar på PCN og ventet på at det tikk ned til å bli min tur,
og man klarte å sikre seg en eller to billetter til en av konsertene et eller annet sted i Europa.
Det var litt sånn følelsen der.
Hysteriet rundt artisten handler ikke bare om billetter.
Det ble tatt et bilde at Heliosift er en spiser som ser ut som fritert kylling sammen med ketchup og ranch dressing,
og det er ble lagt ut på Twitter, eller Ekstad.
Dressingmarke Heinz kastet seg rundt, og så hadde du skulle producere 100 flasker med en helt ny dressing,

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

en blandning av ketchup og ranch.

Og kvelden etter det var Empire State Building i New York opplyst i rødt og vitt for ketchup og ranch.

Det er jo i seg selv litt absurd, men en annen ting er at dette bildet ble tatt på en fotballkamp.

Og Teliosift, amerikansk fotball, har nemlig den siste tiden fått det ganske mye oppmerksomhet.

Og så er det jo sånn at verken jeg eller sannet vet egentlig en pøk om amerikansk fotball, men heldigvis så har forklart redaksjonen en som pleier å sitte opp om natta for å få med seg sånn Super Bowl og sånn ting.

Hei, jeg heter David. Jeg jobber også her.

Hei, jeg jobber også her.

Og David Bukoni, du pleier jo ellers å være programleder her i Forklart, men akkurat nå skal du forklare hva som er greia med Teliosift og NFL, som er amerikansk fotball sin versjon av lite serien.

Det som skjedde var jo at det plutselig begynte å svurre masse rykter om at Teliosift og Travis Kelsey, en veldig stor stjern på Kansas City Chiefs,

drev meg casual i Hangout, som de fleste redda med betydde at de var på dyleren.

Og plutselig ble bare hele NFL transformert en sånn Teliosift-liga hvor alle kampene som gikk så snakket de komotaterne om en sånn,

ja, ja, Travis Kelsey og Teliosift, ja, ja, og hadde en sånn Teliosift-orspill og sangtitler inn i komotaren sin og sånn.

Etter at ryktene om Kelsey og Swift begynte, så har salget adraktene med hans navn på økt med 400 prosent.

Og Fox Sports sier at veldig mange unge kvinner har begynt å se på amerikansk fotball, og det er ikke helt utenkelig at mange av disse nye seriene følger med i håp om at kamera, om det så bare er noen foskunder,

skal rettes mot VIP-området der Teliosift sitter.

Men, Sanne, hvorfor blir det sånn stemning rundt Teliosift?

Hvorfor blir alt hun tar på til gull?

Det tror jeg det er flere grunder til.

Først til dem så tror jeg ikke man kommer kunne til å være en utrolig god artist og en fantastisk god låtskriver,

og så tror jeg det er noe med den mystikken du klarer å balansere det å være en veldig privat, privat person,

med å være en utrolig offentlig person.

Det er kanskje best på i hele verden.

Og en verdensmøster i kjendisland.

Hele tiden dropper hun små hint om seg selv og livet sitt, som gjør at fansen får rom til å spekulere.

Men hvor mye av det hun viser av seg selv er ekte?

11. oktober er den internasjonale jentedagen.

Kari Helene Partapoli, generalsekreter i plan.

Hvorfor er denne dagen så viktig?

Jentedagen er viktere enn noen sine.

Vi tar for gitt at barna våre har flere muligheter enn vi selv hadde,

men mange jenter vokser i dag opp med ferre rettigheter enn sine mødre.

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

Og vi vet at der barn ikke er det bra, så har jenter det ofteverst.

Derfor så jobber plan for barn og jentes rettigheter både langsiktig og gjennom nødhjel i over 50 land.

Når jeg tenker tilbake på da jeg rusjla hjem fra skolen med Love Story på Max Volum på iPodden, så tenker jeg på Taylor Swift som en ung romantiker som gang på gang får hjerte sitt knust.

Det er i hvertfall det som kommer fram i låten hun skrev, så det ble kanskje også en del av Image Ness.

I hvertfall fram til 2019, for da hamnet hun i en konflikt med sitt eget platselskap.

Taylor Swift begynte som artista med 14 år, og da skrev hun en kontrakt med et platselskap som heter Big Machine Records,

og en fire som heter Scooter Brown. Denne kontrakten betydde i praktisk at det var Scooter Brown som eide musikken til Taylor Swift.

Da Scooter Brown og Taylor Swift etter hvertfallet i en konflikt, så ble akkurat det eierskapet da, til Taylor Swift sine sanger et veldig viktig tema.

For i november 2020 så solgte Scooter Brown masterne til sangen hennes,

altså originalinspillningene, videre. Men det er jo fortsatt Taylor Swift som eier sangene sine,

det er hun som eier stemmen sin, og derfor så begynte hun på et fortsatt pågående prosjekt om å ta musikken tilbake.

Og det vil hun gjøre ved å spille inn de seks første albumene sine på nytt, og det er det som nå er Taylor's Versions.

Ja ok, så hun holder på å spille inn sangene sine på nytt. Men hva betyr det for hennes image da?

Det betyr jo at det er, hun viser at det er jeg som er chefen. Ingen andre kan være chefen for mitt verk enn meg.

Ok, nå har vi jo hatt det mye gøy her, men siden det her trossalt er forklart og aftenposten, så må vi gå litt faglig til verks også.

Nåne mitt er Ingrid Tolstad, og jeg er scenerforsker ved Oslo Mett, hvor jeg forsker på problemusik og populærkultur.

Og Ingrid har vi faktisk forstyrret på sidenferie, for vi bare måtte ha en med forsker på potkultur og sviftet.

Det er vanskelig å la være liksom.

Så la oss bare gå litt i debuten da på hvorfor Taylor Swift har den masse ved statusen som hun har nå.

Og Ingrid peker på at det er flere ting. Det første, musikken.

Hun skriver jo bra, veldig bra musikk da.

Hun begynte jo veldig tidlig med det, så hvis man hadde fullt av helt fra man var tenåring,

så skrev jo da om en univers som var det å være tenåring,

og så har det jo måtte utvikla seg over tid.

Som låtskriver og artist til å resonere mye mer med den hun er når det blir eldre.

Det Ingrid sier, litt for enklere, er at Taylor Swift har klart å treffe ganske godt i mange genre opp gjennom tiden.

Som kōnteri,

jentepop om tapp kjærlichkeit,

store stadion anthems og hip-hop,

og folk eller cottagecore.

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

Ja, en del ulike eras da, rett og slett.
Hun har hele tiden utviklet seg på en måte som vi fremstår som veldig naturlig kunstnerisk for hun, og ikke har jeg liksom ikke kastet seg på trenda, men vært mer som i det samme landskapet.
Det fremstår ikke som noe som hun gjør for å være radikal eller respirat, eller fordi noe er det man skal gjøre, men fordi det hendes kunstneriske reise er da.
Men et gjennomgående tema for veldig mange av sangene, det er jo kjærlighet og ganske sånn personlige ting.
Hvorfor er det så viktig at hun synger om så personlige ting?
Jeg tenkte at det kjenner jeg.
Jo, en god lås skriver at man klarer å skrive om kanskje også helt en verdakselig ting eller om kjærligheten, på en måte som folk kjenner seg igjen i.
Så det gjør jo at det resonerer med det man selv opplever, både at det er noe som beskriver det for det.
Og så er det jo liksom det at hun skriver om personlige ting, men vi vet ut helt om det.
Taylor Swift synes helt personlige ting, men man kan gjøre seg spekulasjoner rundt det, og tenke hvor det finner måten å forstå Taylor Swift på bedre.
Så du har måtte å komme Taylor Swift som person, og komme med seg på en måte sånn artist.
Ja, for det Ingrid snakker om nå er på måte kjæren av det her.
Hvem er hun? Artist vs. private person.
Og det her med romansryktene, altså hvem hun deiter, hvem hun har dompet, at hun dukker på fotballkamper, og hvem sangene hun sander om, alt dette er på måte drivstoff for dette Swift-tåget, som bare tøffer av gården.
Jeg tror at det at hun er klart å holde så dette skott inntil sitt personlige liv, gjør du at hun det blir en sånn mystikk rundt, og det er også profilert, men hun er sammen med også.
Så det blir det ekstra spennende.
Så jeg tror nettopp det er at man får muligheten til å få tolke også inn i låtene.
Man hører handle den sangen om han og han, at man kan pushle sammen bitene i hennes kjærlighetsliv da, for det er jo spennende, alt det er hun skrive om, hvem er det med hvem, og hvordan, som jo ikke får innblik i annet enn gjennom musikken, og det er hun eventuelt ute i offentligheten med.
Og så er du sånn at ved å være så enormt populær som hun er, så følger du også med en god del makt.

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

Så jeg har enorm resurser til å formidle det jeg skal,
men også å ha et apparat rundt seg som tenker,
som er professionelle folk som helt jeg tenker på,
hvordan de skal øke den populariteten da,
og kunne kjenne enn da mer penger.
Så det er jo et økonomisk aspekt at hun sitt,
har et forretningsimperium som er enormt,
som gir en økonomisk makt.
Det er å gi signaler rundt i bransjen også.
Også er det klart at man som et så stort ideal,
og er så populær om ikke så mange folk som skjer opp det,
så må du forvalte det ideale, både kunsterisk,
og hvordan du fremstår som person på en god måte.
Det er også en makt som gjør at det kan være mer spennende
å snakke om nettopp romantikk og scenantrek,
en kritikk av telesvift.
Og etter som at mange av hennes fans er unge,
går mye av diskusjon rundt hennes privatliv,
inne på sosiale medier.
Taylor Swift og Travis Kelsey did not leave the chiefs game
together last night.
Ready with me for my fourth Aerosphere concert,
tonight I'm on the floor.
When Taylor Swift drops an album,
someone in the Royal Family dies.
Ingrid, hva betyr sosiale medier for henne,
og bedriften hennes da, hvis man kan kalde det?
Jeg tror i dag så,
det er den markedsferingsstrategien som alle
jeg var sikker på hva som drømmer om.
Det er ikke at fansen gjør den jobben for dem,
med å spre budskapet og fortsette å holde
artister relevant og sånn,
så det er jo en enorm fordel.
Men så er jeg så klart gjen,
at det er et våldskemt operat rundt det,
så det er jo alltid cool tilfellige,
det er for det er jo folk som sitter vei enormt god på
sosiale medier i operater rundt.
Taylor Swift blir til stadighet sett på som en kyniker,
som melker kjælestramansett for oppmerksomhet,
og det har hun faktisk satt ord på selv.
I et intervju med nyhetskanalen CBS i 2019,
så sa hun at det finnes to forskjellige ordforråd

[Transcript] Forklart / Taylor Swift-effekten (Forklart's Version)

for men og kvinner i musikkbransjen.
Når en man gjør nå, så er det strategisk,
men når en kvinne gjør nå, så er det kalkuleret.
For fans så er det veldig viktig å påpege at Taylor Swift er en mastermind,
det er også en referans til en av sangen Ennis,
og det er jo en utbredt oppfattning,
om at ingenting av det Taylor Swift gjør er tilfeldig.
Går også fra å være det deres strategisk mesterjærende,
tror jeg også er en del av forklaringen til populariteten.
Jeg har spørsmålet, er hun faktisk samme Travis Kelsey for eksempel,
eller er vi i tilskuret eller et ganske sånn orchestrert PR stønt?
Det er jo ikke godt å si,
og det er også litt av den mystikken som gjør at
hele alt rundt Taylor Swift er litt ekstra spennende.
Ja, den mystikken er jo noe hun gjør selv,
og som hun vet at hun gjør, som hun er åpen om.
Ja, Taylor Swift spiller jo en slags spil med sin fans,
hvor det handler om å legge inn så kalt i Easter Eggs,
altså små hint og tegn til hva som kan komme
i både sangene, i lanseringer av nye plater,
i konsertene, i antrekkerne.
Og hun har sagt flere ganger til fansen også,
at det er bare å lete etter påskegg,
her hvis dere begynner å lete så vil dere finne masse.
Og det er også en slags gamification av å være fan.
Det gjør det ekstra spennende,
for det er alltid noe nytt å vente på oss og lete etter.
Du har hørt en podcast fra Aftenposten.
Det var Popråd- og programleder Sanna Hansson Lier
og Popkulturforsker Ingrid Tolstad,
som forklart oss hvorfor Telsyft kanskje er verdensmester i å være kjendis.
Denne episoden har laget av Swift-dine Anders Weberg og Maijen Følan,
Olaf Eggesik og David Vokoni har også bidrat.
Vi har også fått litt researchhjelp av Aftenposten-sjernalist,
Røya Shahipzade,
og den enige forklart som ikke var med å lage denne episoden,
var Synne Søl.
Du har hørt lyd fra TikTok, Big Machines Records
og Universal Music,
med Telsyft-dine låter Love Story, All Too Well,
We Are Never Getting Back Together, Endgame og Cardigan.
Og gjerne følg oss på Spotify, så får du varsel hver gang vi publiserer en ny episode.
Takk for at du har hørt det på.